

Gorenjec

Št. 4. Leto XIX. - Kranj, 26. januarja 1935.

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg št. 1. Telefon št. 73. „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopise sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjec“: celoletno 40 Din, polletno 20 Din, četrletno 10 Din, pos. št. 1 Din.

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Gospodarski program za dravsko banovino

Denarno vprašanje našega kmeta

Kmetijstvo rabi dandanes bolj denar kakor kdajkoli, čeprav je znano, da je naš kmet varčen in varčen tudi mora biti. Varčnost sama pa ni zadostno sredstvo, ki naj bi urejevalo na gospodarski kalkulaciji sloneče rentabilno gospodarstvo, še najmanj pa preuredbe gospodarstva, ki zahtevajo večjih sredstev. Za te namene je še bolj kot za vzdrževanje obratov potreben likviden denar.

Likvidnega denarja danes ni na kmetih in celo v velike dolgove je marsikdo zabredel. Ta del gospodarstva je pri nas v državi deloma urejen z znano zaščito kmetov. Gospodarski program pa s tem ni še zadovoljivo rešen. Saj če je kdo zavarovan pred bobnom upnika, ni niti njemu kot zadolžencu, niti nezadolženemu gospodarju, ki je celo lahko sam upnik, pomagano, da bi poživil svoje gospodarstvo. Niti zadolženec niti upnik niti zadruga nimajo likvidnega denarja in je zlasti radi tega — kriza. Pri tem vprašanju se ne bomo spuščali tudi v vprašanje cen, javnih dajatev in obveznosti, izvirajočih iz pogodb v dobi, ko so bile cene pridelkov in nabavnih potrebščin v boljšem soglasju. Denarja ni dobiti, to je glavno vprašanje, ki ga je treba rešiti.

Kmečki denar je večinoma naložen po naših kmečkih hranilnicah. To so sami taki zavodi, za katere jamči pred vsem kmet. In iz teh lastnih zalogov kmet ne more dobiti vrnjenih vlog v zadostni višini in tem zavodom ne more plačevati dolžnih obveznosti. Zaščiten pa je od obeh samo dolžnik.

Znano pa je, da denar, vložen in zapuan lastnim zavodom, ni ves naložen spet v podjetja, ki so last kmečkih gospodarjev. To je razumljivo, ker ves prihranjeni denar pred leti tudi še ni bil potreben za potrebe kmetijstva, ali še boljše, da naše kmetijstvo ni bilo tako organizirano, da bi prihranke moglo plodonosno nalagati v lastna podjetja, lastna zemljišča. Denar so zavodi seveda naložili v interesu kmetijstva v podjetja drugih stanov in javnih ustanov. Mi navadno mislimo, da so kmečki dolžniki krivi, da upniki-vlagatelji ne morejo do lastnega denarja. To je sicer deloma res, kakor je tudi res, da so se vloge zmanjšale. Prav tako pa je tudi res, da so bila posojila denarnih zavodov nekmečkim podjetjem dolgoročna in tako še ne pride med kmete njihov lastni denar, čeprav ga še tako krvavo rabijo in čeprav prinaša ta denar bančne obresti. Ker kmet ne more več vlagati, ker ne more po primerni ceni inovčevati pridelkov, in ker je zelo veliko kmečkega denarja vložena v nekmečkih podjetjih, pred vsem zato so take težave za kmečki denar.

Da se obtok denarja v prid kmeta poživiti, bi bilo potrebno takoj ob začetku „krize“, to je za časa napačne gospodarske politike, rešiti denarno gospodarstvo, zlasti vprašanje obrestne mere. Javni denar bi moral po državni krožiti v smislu gospodarskih potreb onih, ki so z lastnimi rokami spravili kvišku svoje gospodarstvo in denar naložili v javne zavode, ti pa v nekmečke ustanove, kjer je še danes.

Ta denar je v prvi vrsti potrebno pridobiti za našega kmeta. Znano pa je, da so visoki milijoni tega denarja nalazeni izven Slovenije. Da je moglo do tega priti, so krive razlike v obrestni meri in premajhna organiziranost denarstva na vasi izven Slovenije. Tako je šel iz Slovenije denar, ki bi ga tako nujno sedaj doma potrebovali. Da se vsa ta narodni denar, s katerim ne razpolaga država, vrne čimprej v kraje, od koder je prišel, je nujno potrebna rešitev obrestne mere, ki naj se čimbolj izenači po vsej državi in se tudi čimbolj zniža. Že samo ta ukrep bo povzročil stabilnost denarstva tako, da bo domač denar krožil le v najbližji okolici in se bo go-

spodarstvo sčasoma opomoglo iz lastnih sredstev.

Ker pa je to tudi zadeva javne politike, ki je v precejšnji meri kriva „krize“, je tudi dolžnost politike, da upostavi likvidnost kmečkega denarnega združništva. Mi nočemo ob tej priliki obnavljati naših opozoril, ko smo svarili vse one kroge, ki so sistematično rušili združništvo in s tem narodno gospodarstvo. Mi zahtevamo, da se združništvo, ki je zraslo iz narodnih potreb in v boju za njegov gospodarski in narodni obstanek, spravi v likvidno stanje. To zahtevamo toliko bolj upravičeno, ker vemo, da je mnogo kmečkega denarja okrepilo baš one kroge, ki so zadnja leta zahtevali ukrepe proti združništvu. To je pa tudi dober nauk za tiste, ki niso znali pravočasno dovolj ceniti nauka: „Kmečki denar med kmeti!“ in ki niso — radi obresti — dovolj inicijativno nastopili za naložitev narodnega kapitala v domačih narodnih podjetjih.

O tem vprašanju pa bomo še razpravljali.

Sodobnost katoliške ideje

Vsakemu otroku v prosveti je znano, da se v današnjih dneh vrši v svetu velik boj za Boga in proti Bogu, boj za Cerkev in proti Cerkv, boj za katoliško idejo in proti tej ideji v vsem privatnem in javnem življenju. Cerkev poslušna Kristusovi zapovedi pošilja misijonarje med vse narode in rodove sveta, da bi razširili nauk Kristusov po vsem svetu. Papež Pij XI. je poklical v življenje katoliško akcijo, ki ima pred vsem namen kristjane pokristjaniti, pokatoličniti. Ona priporoča prejem svetih zakramentov in vseh verskih pripomočkov, kajti edino le v globoki veri vidi rešitev premnogih stisk, v katere je zašla človeška družba. Na drugi strani pa vidimo, kako se nekateri ljudje, kakor bi bili obsedeni, trudijo zato, da zbrisajo vsako sled krščanstva s sveta in pomagajo brezboštvo in neveri do zmage. Le pomislimo na Rusijo, kjer je brezboštva uradna državna vera, pogledimo v Mehiko, kjer je preganjajo katoličani kot brezpravna raja, da jih streljajo, kot zajce v gozdu. Po vsem tem zgeda, kakor bi se satan z vsemi sredstvi tega sveta bojeval proti Bogu, proti Cerkv. Prav posebno je pa oster boj proti Bogu in proti Cerkv na polju vzgoje in na polju ljudske izobrazbe. Saj vidimo, da nemški hitlerizem na vso moč želi dobiti v roko vzgojo in izobrazbo mladine in zato ne more poleg sebe trpeti katoliške vzgoje in katoliške izobrazbe. V Mehiki je najstrožje kaznovan, kdor se protivi materialistični vzgoji, katero tako besno širijo brezverski trabantje. Zahteva teh ljudi je tudi ta, da je treba uničiti vsa društva, ki se pečajo z vzgojo in izobrazbo ljudi, posebno mladine, ker da so nepotrebna.

Tudi pri nas se dobijo ljudje, ki mislijo, da se je katoliška ideja preživela in zato naj se likvidirajo vsa ona društva, ki hočejo v duhu katoliških idej vzgajati mladino in izobraževati ljudske mase. Danes je doba nacionalne ideje in v imenu te ideje naj se nivelira vsa vzgoja in vsa ljudska izobrazba, pravijo nekateri! Danes je doba marksizma in zato je treba, da se mladina in množice ljudstva vzgojijo v materializmu. Vse naj vtone v tej ali drugi ideji in nihče nima pravice, da bi zahteval vzgojo in splošno ljudsko izobrazbo na podlagi katoliških idej. Kaj naj rečemo mi katoliki k temu? Mi katoliki se moramo zavedati, da se mora vzgojno in prosvetno delo vršiti vedno v duhu katoliških idej! Če nas ne zadovoljijo v tem oziru splošne organizacije, si moramo pač vzdrževati svoje organizacije. Kakor imajo katoliki v lajških državah svoje posebne verske šole, kamor pošiljajo svojo mladino, tako moramo imeti mi katoliki posebne pro-

svetne organizacije, kjer se bomo na temelju katoliških idej izobraževali in vzgajali. Naj se nihče ne najde, ki bi morda mislil, da naj se katoliška ideja na nek način likvidira ter spravi v arhiv. Mi se moramo zavedati, da je katoliška ideja, kakor v vseh panogah, v literaturi, umetnosti, dobrodelnosti, koncem vseh koncev tudi v gospodarstvu in politiki, sodobna in primerna, je primerna še prav posebno vzgoji in prosveti. Mi katoliki moramo imeti stesnan brod v vseh panogah človeške delavnosti, potem se bomo varno vozili tudi tedaj, kadar bi nad nas prihrumele nevihte. Mi katoliki moramo biti globoko uverjeni o resnici, da je katoliška ideja na vseh področjih moderna, prav posebno še na prosvetnem polju. Katoliška ideja mora prekvasiti široke ljudske mase in jih tako obvarovati slabega vpliva.

KATOLIŠKA PROSVETA
JE STEBER NARODA!

Pametna beseda finanč. ministra

Pod tem naslovom prinaša „Slovenec“ od 22. januarja 1935 poročilo, da je gospod finančni minister dr. Milan Stojadinović podal že 29. decembra lanskega leta izjavo, da dovoljuje svobodno jav-

no diskusijo o gospodarsko finančnih vprašanjih, ker je mnenja, da bo to v veliko skupno korist.

Tega ukrepa finančnega ministra ni pozdraviti samo iz častniških interesov, ampak v interesu gospodarstva cele države in v interesu vsakega javnega gospodarstva posebej. Tega ukrepa gosпода finančnega ministra se bomo poslužili tudi mi in bomo posvetili večjo pažnjo vsemu javnemu gospodarstvu, zlasti pa našemu občinskemu, kar nam dosedaj iz znanih razlogov ni bilo mogoče. Moder ukrep našega gosпода finančnega ministra nam bo dal možnost, da bomo že letošnjemu proračunu posvetili posebno pozornost. Tudi o trošarinski politiki kranjske občine nam bo sedaj mogoče razpravljati. Pozdravljamo iskreno zgorajšnji ukrep gosпода finančnega ministra, kakor tudi pozdravljamo vse ostale njegove modre ukrepe, ki jih je v tem kratkem času svojega uradovanja kot finačni minister že izdal in ki so našemu celokupnemu gospodarstvu prinesli velike olajšave.

KRŠČANSKO DELOVNO LJUDSTVO!
VAŠE GLASILO JE „DELAVSKA PRAVICA“, KI JE EDINI POPOLNOMA DELAVSKI CASOPIS, KI IZPOVEDUJE KRŠČANSKA NARČELA. NAROČITE GA PRI JUGOSLOV. STROK. ZVEZI V KLANJU

DELAVSTVO

JUGOBRUNA

Volitve obratnih zaupnikov bodo v soboto popoldne. Vsak delavec naj se točno ravna po navodilih volivnega odbora. Voli se z listki in sicer tako, da se dá v kuvertu en sam listek, ostala dva pa se uničita. S temi volitvami naj delavstvo dokaže, da hoče imeti poštene, požrtvovalne in nesebične ter zmožne obratne zaupnike, ker le tako bo mogoče skrajno zavzožene delavske razmere v tovarni izboljšati. — Jugoslovanska strokovna zveza ima bele glasovnice!

JUGOČESKA

V Jugočeski bodo obratne volitve v nedeljo in sicer po krivdi dosedanega volivnega odbora, sestojčega iz samih plavih in rdečih zaupnikov. Gotovo je imel volivni odbor važne vzroke za to, da se delavstvo volitev ne bi pol-

noštevilno udeležilo. Prav zato pa naj delavstvo pokaže svojo delavsko zavednost, da se ne bo pustilo izigravati od ljudi, ki so delavskega zaupanja nevredni. — Častna dolžnost vsakega zavednega delavca je, da se v nedeljo od 8—12 dopoldne volitev gotovo udeleži ter poveri svoj glas ljudem, ki jim ni do stolčkov, ampak do poštenega in nesebičnega dela za dobrobit delavstva! — Jugoslovanska strokovna zveza ima bele glasovnice!

Občni zbor Jugoslovanske strokovne zveze bo v nedeljo 10. februarja ob 9 dopoldne v dvorani Ljudskega doma v Kranju. Vsi člani bodo še pred občnim zborom dobili letno poročilo, t. j. blagajniško poročilo in pregled strokovnega dela. Na dnevnem redu občnega zbora je razen običajnih točk tudi volitev novega odbora. Vse člane že danes opozarjamo, da se tega občnega zbora zanesljivo udeleže. JSZ Kranj.

Delavske mezde v Kranju in okolici

(Po stanju zadnjega decembra 1934.)

Tek. št.	Industrijska skupina	Povprečna dnevna zavarovana mezda				
		z vajenci		— brez vaj.		
		mesto, okol.	mesto, okol.	mesto, okol.	mesto, okol.	
1	Poljedelstvo	20.61	25.21	20.61	26.86	
2	Javni promet	12.80	15.20	15.77	15.78	
3	Zasebna prometna podjetja	25.88	29.09	25.88	29.09	
4	Rudarstvo					
5	Industrija kamenja in zemlje	22.32	24.49	25.26	25.91	
6	Kovinska industrija	17.75	21.74	29.85	25.98	
7	Gradnja prevoznih sredstev	6.90	7.87	9.60	11.60	
8	Kemična industrija	28.95		28.95		
9	Centrale za proizvod. sile, preskr. z vodo	37.97	27.62	38.60	35.39	
10	Tekstilna industrija	29.50	19.40	29.68	20.50	
11	Industrija papirja		28.16		28.16	
12	Industrija kože in gume	29.08	20.50	29.08	25.27	
13	Predelovanje kože in njenih surogatov	24.40	15.51	26.20	17.65	
14	Gozdno žagarska industrija	25.50	21.85	25.50	21.96	
15	Industrija za predel. lesa in rezbarstvo	24.15	16.59	25.64	23.42	
16	Industrija hrane in pijače	24.12	17.35	26.15	20.55	
17	Industrija tobaka		25.28		25.28	
18	Gostilne, kavarne in krčme	18.88	19.62	18.88	20.02	
19	Oblačilna industrija in čiščenje	15.32	17.18	19.68	22.79	
20	Gradnja železnic, cest, vodnih zgradb	26.69	22.61	26.69	22.61	
21	Gradnje na zemljo (visoke gradnje)	25.76	27.51	26.93	28.79	
22	Grafična industrija	28.74	35.00	30.74	38.40	
23	Higiena	17.45	16.29	23.15	20.04	
24	Občinski obrati	29.85	28.99	30.57	30.19	
25	Trgovina	21.75	21.40	23.38	23.51	
26	Denarni in zavarovalni zavodi, samost. pis.	34.84	26.09	34.84	26.58	
27	Gledališča, svobodni poklici in razno	31.72	28.61	33.87	28.61	
28	Hišna služinčad	9.88	10.11	9.88	10.11	
Vse industrije skupaj		Din	26.66	19.47	27.47	21.55

Tedenske novice

KRANJ

Šolska vest. Ker je gđ. učiteljica Švaljeva odšla na svoje službeno mesto, je III. a razred ostal brez svoje učiteljice. Kot slišimo, je šolska oblast že naprošena za novo učno moč, do ureditve pa imata vzporednici III. razreda pouk le vsak drugi dan. Nekateri starši mislijo, da bi bilo boljše, ko bi vsak razred imel vsak dan nekaj pouka, namesto da morajo otroci en dan dvakrat v šolo, drug dan pa nobenkrat.

Skupina poselske zveze v Kranju sporoča, da bo redni sestanek v nedeljo 27. t. m. ob pol 4 popoldne po končanem velikonočnem pouku za vsa dekleta župnije. — Sestanek bo kakor zadnjič v župnišču v pevski sobi (prva soba levo). Pridite vse!

Zabavni večer priredi Društvo jugoslovanskih obrtnikov v Kranju v nedeljo 27. januarja v vseh prostorih hotela Stara pošta, na katerega vabi vse prijatelje naših obrtnikov, da se v nepriljubljeni domači zabavi razvedre. Igrata dve prvovrstni godbi, ki bosta nudili dovolj zabave. Zabava se otvori točno ob 6 zvečer.

Boj. Članstvo krajevne skupine bojnikov Združenja borcev Jugoslavije „Boj“ v Kranju vabimo na redni občni zbor, ki se vrši 9. februarja 1935 ob 8 zvečer v dvorani hotela Stara pošta. Poleg običajnega dnevnega reda je na vrsti tudi sprememba pravil. Udeležba je obvezna. — Odbor.

Cerkveni rop. Pretekli teden je neki zločinec ukradel v župni cerkvi v Kranju pri ikpu Male Cvetke železno kaseto (nabiralnik) z denarjem vred. V Kranju ali okolici mora živeti eden ali več pretkanih cerkvenih tatov. Pred nekaj tedni se je ujel cerkveni tat, ki je kradel v roženvenški cerkvi, kjer je bilo že pogosto vlomljeno v nabiralnike. Tudi v župni cerkvi so že večkrat poskušali vlomiti, zadnji čas je pa zlikovec odnesel kar cel nabiralnik. Če bi morda kdo kje našel železno kaseto, naj to javi župnišču v Kranju ali pa žandarmeriji.

Prah in znoj, ki tvorita največkrat umazanost perila, sta strup za vsako tkanino. Razjedata jo in če ju dodobra ne spravite iz nje, jo predčasno raztrgata. Obilna, gosta in nežno bela pena Zlatorog-ovega mila pa obere do vseh potankosti vlakna perila vsake nesnage, tako da dobi spet svojo prvotno odpornost in sijaj. Zlatorog-ovo milo je izdatno in zato poceni. Zadrževajte pri svojem trgovcu izrecno vedno le Zlatorog-ovo milo!

PRIMSKOVO

Novic pa vse polno! Nihče ne ve toliko o naših novicah, kot naše ženske. Zbirajo se v zimskih dneh pri topli peči in mnogo vedo o tem in onem. Revez je samo tisti, ki jim pride pod zobe. Sedaj jih zanima pred vsem to, kje jih bodo pokapali. Ene bi bile rade v Kranju, druge pa pri svojem možu na tem pokopališču. Prav je, da se zanimajo za vsa javna vprašanja, ker mnoge imajo na svoje to velik vpliv.

Kongres. Na cerkvenih vratih je nabit plakat, ki naznanja II. Evhariistični kongres v Ljubljani. Da se bolj resno nanj pripravimo,

bomo imeli v kratkem o tem predavanju. Čas in mesto bomo pravočasno javili.

Novo brivnico smo dobili. — Naša vas se vedno bolj širi, zato je potrebno, da se širijo tudi razne obrti. Mnogim je težko hoditi po vsako stvar v Kranj. Nov brivski salon je v bližini g. Graiserja ob glavni cesti v hiši g. Kozelja.

Naš dom in drugo. Zanimanje za dom raste. Od kar prinašamo vesti o Primskovem, prejemamo uredništvo iz raznih krajev dopise, ki jih pošiljajo domačini Primskovljani. Sli so za kruhom in so pozabili na domačo vas. Prišel pa je med nje „Gorenjec“ in jim je začel vzbujati zanimanje za kraje, kjer so preživeli mladost. Zanima jih Vaše življenje in vse Vaše gospodarstvo. Pošiljajo nam celo nasvete, da bi jih objavili v našem listu. Zadnje čase jih zanima pokopališče, gospodarski dom, „meznarija“ in drugo. Upajmo, da bodo vaščani uredili vse tako, da bodo z deli zadovoljni tudi tisti, ki so daleč od doma. Ponosni bodo na svojo vas in radi bodo povdarjali, da so iz Primskovega. Mi bomo seveda tem vprašanjem sproti posvečali vso pozornost, da bodo zadovoljni tudi Primskovljani izven Gorenjske, kakor bomo tudi upoštevali njihove nasvete v prid Primskovega.

PREDOSLJE

Evhariistični kongres. Predaški pripravljani odbor za evh. kongres, ki ga tvorijo gg. Joško Zabret, Britof, Ivan Ovsenič, Predoslje, Peter Orehar, Predoslje, Janez Kosiča, Ilovk, Anton Bidovec, Kokrica, Janez Skodlar, Britof, Peter Zupan, Srakovlje, Franc Senk-Suha, je prav pridno na delu ter se pripravlja na velike evh. evh. kongresne dneve v Ljubljani. Zato prosijo vse farane, da mu pri tem delu pomagajo, da bo prireditelj v resnici zmagovito slavje Kristusu Kralju.

Cerkveno petje. Pod spretnim vodstvom našega gospoda kaplana Pogačnika se je cerkveno petje zadnja leta dvignilo na prav visoko stopnjo in z užitkom smo poslušali naše cerkvene pevce na koru. Od lanske nove sv. maše pa opažamo, da petje ni več tako ubrano in vse je nekako opešalo. Kje neki tiči vzrok? Mogoče ni med njimi več gosp. kaplana, ki bi jim dajal takt in korajžo ter jim oskrbel kako novo pesmico. Zelimo, da pride naše cerkveno petje zopet v tisto veljavo, kot je bilo še lani pred novo sv. mašo.

Fantovsko pritrkovanje. Ze večkrat smo čuli pritožbe, da čim večji praznik je, tem manj zvonjenja je pri jutranjih cerkvenih opravilih. Na Sveti dan zjutraj, ki je eden največjih praznikov v letu, smo, po zunanjih znakih sodeč, komaj vedeli, da je praznik. Fantje pritrkavajo po noči, ko vsi drugi spe. Ali se ne bi dalo napraviti tako, da bi tudi fantje raje ponoči spali, zjutraj ob peti uri pa začeli pritrkovati in bi pritrkovali do prve sv. maše? Našim možem in ženam bi s tem prav močno ustregli in veliki prazniki bi se vse bolj povzdignili. Fantje, poskusite! Dobro boste naspali, ko boste imeli noč celo, vsi jutranji obiskovalci božje službe pa bodo v prijetnem

Pšenica, rž, bob, repa, zelje in lan so bili glavni pridelki v tistih časih. — Krompir in turšica, naša sedanja glavna hrana, sta bila popolno neznanca. Krompir so prinesli še le Španci okrog leta 1570. iz Južne Amerike v Evropo. Toda širil se je zelo počasi in posameznih deželah. Na Kranjskem so ga začeli saditi najbolj v letih lakote (1815—1817). Od takrat je postal vsakdanji ljudski živež. Prav tako je bilo s turšico. Tudi to so še le po odkritju Amerike dobili v Evropo. V začetku 16. stoletja so jo začeli saditi najprej po vrtovih, pozneje na njivah.

„Oče, nabrusite nam srpe!“ — je rekla domača hčerka Lenca. „Pšenica je zrela, jutri jo gremo žet.“

Lenca moramo nekoliko bolj poznati, ker jo bomo srečali večkrat v naši povesti. Pri krstu je dobila ime po sveti Heleni, materi rimskega cesarja Konstantina. Ta je potovala v Jeruzalem in tam našla Kristusov križ, kateremu v čast je posvečena župna cerkev v Križah. Grašičevi hčerki so rekli nekateri Helena, drugi Lenca ali tudi Lenca. Mi se bomo držali imena Lenca, ker jo je večina ljudi tako klicala. Dorasla je v zdravo, lepo dekle. Po očetu je podedovala rdeča lica in modro vedenje, po materi pa pridnost, združeno z veseljem značajem. Z vsakim je rada govorila, toda vedno varovala dekleško dostojanstvo. Še grofiča z Gutenberga, Gaspér in Kristof, sta se zanimala zanjo. Imela je dva brata in eno sestro. Vsi trije pa so umrli v nežni mladosti, da je ostala sama. Pravkar je doživela šestnajst let, da je že veliko pomagala pri hiši. Očetu in materi je bila edino upanje za njuna stara leta.

Ob delavnikih je nosila enako hišni dekle belo obleko, narejeno iz domače-

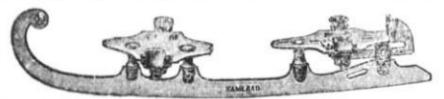
razpoloženju in v povsem drugem čuvstvu hiteli v cerkev.

Zakaj Groblje? Ta stvar se je pretresala na občinski seji in je bil to le predlog, da se vas

PROST VSTOP na drsališče vsakomur, kdor si nabavi pri nas drsalke:

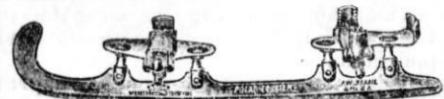
POLAR-TUTTI, drsalke za mladino, vel. od št. 28—37 Din 110.—
Drsalke za deco vel. od št. 22-28 Din 50.—

POLAR-KAMERAD, drsalke za moške, velikost od št. 42—45 Din 155.—

POLAR-COMTESSE, drsalke za dame s spec. Torpedo tekom, v. 36-42, Din 140.—
Iste vrste, najfin. ponikljane Din 210.—
Specialne za umet. drsanje, M. 169 D 250

POLAR-COURIER, drsalke za moške, fino ponikljane, vel. 42—45, Din 190.—
Iste vrste, na koncu nazobčane, s special. Torpedo tekom Din 240.—
Courier-Kunst, za umet. drsanje D 375.—

POLAR JACKSON, specialne moške drsalke za pribiti na čevlji, fino ponikljane in zelo ostro nabrušene Din 290.—
POLAR-ASTOR, najfinejše vrste Din 365

Rezervni ključji za drsalke Din 2 in 3.
Učna knjiga za drsanje Din 85, za hockey Din 60.—

Drsališče se nahaja v Kokriškem predmestju in je odprto vsak dan do 10 zv. Zvečer je drsališče razsvetljeno. — Vstop samo proti izkaznici!

**IVAN SAVNIK
KRANJ**

Britof prekrsti v Groblje; do končnega sklepa še ni prišlo. Ako res hočemo, da dobi vas Britof slovensko ime, bi temu ustrezalo ime Groblje. Britofljani pa so se že gotovo naveličali biti Britofljani in Grobljani, in bi kazalo čimprej določiti novo ime.

Pri kmetijski nadaljevalni šoli je poleg g. upravitelja še več drugih moči, ki bodo predavali razne predmete kakor: verouk, živinozdravstvo, čebelarstvo in združništvo. Seveda bodo s temi predmeti združeni še drugi, ki spadajo posredno v njihov delokrog. Pohvalno je to, da se pri taki ustanovi ni pozabilo na verouk. Vse gospodarstvo moramo postaviti in graditi na krščanski morali.

Pouk v šolski sobi pri Tišlarju je zato malo zaostal, ker je ga. Klemenčič odšla na bolezenski dopust. Ker je število šolskih otrok zelo naraslo, je pridobitev novega prostora velike važnosti za šolstvo.

Fantovski sestanki! Udeležujte se prepotrebni fantovskih sestankov, ki se vrše vsak torek. Dostop imajo vsi fantje. Bilo bi lepo, ko bi enkrat pokazali skupnost in prišli tudi tisti, ki jim ti sestanki dosedaj niso bili po volji. Čas je da vstanete iz mlacnosti in se postavite v vrste borcev za kraljestvo Kristusovo.

BRITOF

Vprašanje preimenovanja vasi Britof. Kakor slišimo in tudi v Gorenjcu beremo, se nekateri zelo zvezujemo, da bi Britof prekrstili v Groblje. Ozadevi so razpravljali že tudi na občinski seji, a do sklepa še niso prišli. Za preimenovanje bodo namreč sklepali v smislu sklepa občinskega odbora vaščani sami. Radi tega ne bo mogoče iz posebnega ozadja vsiliti vaščanom tako neljubno ime. Kot nam je znano, so Britofljani napisili g. prof. Preglja, da bi za vas predlagal primerno pristno slovensko ime, kajti: pisatelju Preglju so ti kraji dobro znani in bo brezdvomno kaj dobrega predlagal — Britofljani naj se radi tega vprašanja ne dajo begati in naj mirno čakajo na predloge vaškega sveta, ki bo upošteval primerne želje vaščanov in jih predložil tudi občinskemu odboru. Zato omo v Gorenjcu zanaprej o tej stvari pribevali samo dejstva.

NEUTRALNA KANDIDATNA LISTA POTRJENA!

„Sovenc“ z dne 25. januarja poroča: „Slovenec“ je v nedeljo, dne 20. t. m. poročal, da je okrogno sodišče v Ljubljani odklonilo potrditev nevtralne liste za popolnne senatorske volitve, ki bodo 2. februarja 1935. Proti tej rešitvi okrogne sodišča je vložil kandidat Janežštrcin po svojem zastopniku dr. M. Natičnu rekurz na apelacijsko sodišče v Ljubljani. Včeraj je apelacijsko sodišče temu rekuru ugodilo in potrdilo nevtralno kandidatno listo z nosilcem Frajem Žebotom.

Kandidati na nevtralni listi so sledeči: ivši nar. poslanec Žebot Franjo iz Marbora, bivši nar. posl. Štrcin Janez iz Korende in Steblovnik Martin, župan v Štartnem ob Paki; namestniki: Litropš Stefan iz Turnišča, Burgar Jožef iz Trbj in Mihelčič Alojzij iz Brega pri Celu.

Lavtižar Josip:

Junaška doba Slovencev

Zgodovinska povest iz 15. stoletja. Godi se na Gorenjskem v dobi turških vpadov.

Nadaljevanje

Ako omenimo še hleve iz lesa in krite s slamo, smo zadostno opisali kmetijsko stanovanje proti koncu 15. stoletja. Ker so bile vse kmetijske stavbe večinoma lesene, gradovi pa zidani, lahko razumemo, zakaj čitamo v narodnih pesmih: skalnati, svetli ali beli grad.

Zupan Grašič je sedel v hiši za javorovo mizo in držal v rokah leseno pratiko. Ta je kazala kmetovalcem nedelje, praznike, vremenska znamenja in spreminjavo lune. S črtami, križi in krogi, zarezanimi v hrastove deščice, je bilo v leseni pratiki izraženo vse potrebno, kar je moral kmet vedeti za domačo potrebo. Taki leseni koledarji so še v poznejših časih viseli na steni v marsikaki kmetijski hiši. Grašič je znal sicer kot župan nekoliko čitati in pisati, vendar pa je vzel leseno pratiko vedno rad v roko. Imena mesecev so se strinjali s sedanji imeni. Le za rožnik (junij) so rabili izraz „bobov cvet“, za kimovec (september), „poboruh“, za vinotok (oktober), „listogobj“, za listopad (november) pa „kozoprsk“.

„Kakšno vreme bo neki jutri?“ — je vprašala Grašiča njegova žena Katarina, vstopivša v hišo. „Potrebovali bi solnce, ker bo treba žeti pšenico.“

Katarina je bila skrbna gospodinja. Najdaljša pot jo je peljala v cerkev, drugače pa le od ognjišča do praga.

„Vse kaže, da bo lepo“ — ji je odgovoril mož. „Nebo proti gorenjski dolini je jasno. To je dobro znamenje.“

ga platna. Tudi na glavi je imela platen robček. Drugačna pa je bila ob nedeljah in praznikih. Krilo iz tankega belega platna se je končevalo zgoraj s svilenim ali baržunastim životkom (modercem). Beli ošpetelj je bil zgoraj okrašen s čipkastim ovratnikom. Široki rokavi so imeli ob ramah ter za pestmi rdeče in modre našitke. Lasje so bili spleteni v dve kiti, viseči po hrbitu. Glavo je pokrivala peča iz lahke in na vrhu glave privezane tančice. Na čelu se je lesketal z zlatom vezen šapelj, okrog života pa je bil kositrni pas. Na rokah so nosila dekleta po dva ali tri prstane, na nogah bele ali rdeče nogavice in črne čevlječke, v rokah pa snežnobel robec z mrežami. Pri vsej sijajni praznični obleki ni vplivala toliko gizdavost, temveč veliko bolj narodni običaj. Noben moderni krojač in nobena moderna šivilja nista iznašla in ne bosta iznašla tako lepe noše, kakor je bila noša naših slovenskih pradedov.

Grašič je vstal izza mize, shranil leseno pratiko v omaro in šel na dvorišče brusiti srpe. Z veseljem je opravljal to delo, ker so njive obetale bogat pridelek.

„Dobro, da te dobim doma“, ga je nagovoril Mali z Golnika. „Prišel sem k tebi, da se posvetujeva o neki zadevi. Vendar ne bi rad videl, če bi naju kdo poslušal. Pojdiva v hišo!“

„Sedi na tnalico in se odpočij!“ mu je dejal župan. „Saj se ti morebiti ne mudi nazaj. Prosim, počakaj, da opravim tole delo. Srpi so tako skrhani, da jih moram najprej klepati, potem še le brusiti. Ali pri vas že žanjete?“

„Tudi se pripravljamo, pa ne bo veliko pridelka. Vidiš, samo en griček loči Križe od Golnika. Pri nas je toča nare-

dil veliko škodo, pri vas pa nobene. Prišla je čez Zaloško goro in se obrnil proti Kranju. Koliko ima kmet truda, da kaj pridelata! Prejšnji teden sem že računal, da bom marsikaj v denar spavil. Zdaj pa ta nesreča!“

„Sem že slišal, kako je tolkla“, je pomnil Grašič svojega prijatelja z Golnika. „Ker je nas Bog obvaroval nevihte bomo napravili zbirko po vaseh za vse ljudi. Skrbel bom, da dobijo pomoč vsaj tišči, ki imajo največjo škodo.“

„Zelo bodo hvaležni za podporo“, je pomnil Mali.

Jotem sta šla moža v hišo in zaprla vrata za seboj.

„Ne vem, ali je tebi kaj znano, kar ti bom omenil“, je začel skrivnostno pripovedovati Mali. „Kot župan si morebiti že kaj slišal o tem.“

„Mogoče“, je dejal Grašič. „Povej, kaj misliš.“

„Naj ostane med nama“, je šepetal Mali. „Vsa reč je že precej razširjena med ljudmi, toda nihče ne upa očitno o njej govoriti.“

„Torej kaj?“ je silil Grašič.

„Da pripravljajo kmetje upor zoper graščake, da zahtevajo staro pravdo, da seuprejo novemu davku, ki mu pravijo „životna štribra“ in da tirjajo pravico dogozdov, ki si jo lasti gospoda.“

„Reči moram, da si še več slišal kakor ja“, mu je odvrnil Grašič. „Vse skupaj pa ni tako hudo, kakor si predstavljáš. Res je, da vre med ljudstvom, toda veliko manj pri nas, kakor na Štajerskem in Koroškem. Če graščaki ne bodo lepše delali s kmeti, mora izbruhniti ljudska nevolja. Kar zdaj samo tli, bo enkrat zagorelo s plamenom. Ampak vprašam te: Kje bodo dobili kmetje ožojze?“ (Nadaljevanje.)

CERKLJE

Zdravstvene razmere. V preteklem letu smo bili Cerkljani še kar nekaj zdravi v primeri z okoliškimi kraji. Nismo imeli nobenih težkih nalezljivih bolezni, kakor v naši bližnji okolici, kjer je, kakor čitamo v zadnjem Gorenjcu, razsajala precej dolgo škrlatinka. Razen nekaj slučajev davice, ki je pa potekala zelo v omiljeni obliki, so ljudje boleli bolj za navadnimi boleznimi. Na tak način tudi smrtnih slučajev ni bilo posebno veliko, kar lahko vidimo iz župnijske statistike, ki smo jo tudi pred kratkem brali v tej rubriki. Čudno je pa, da nismo imeli zopet kake epidemije tifusa, ki nas je pred letom tako mučila, ko vendar še vedno pijemo vodo iz istega potoka, kot smo jo v dobi epidemije. Prav gotovo so nam koristile kapljice, ki smo jih pili na pobudo Higijenskega zavoda, in smo še danes popolnoma odporni proti tifusu.

Omenjamo tudi in to pohvalno za Cerklje, da tudi raznih telesnih poškodb s koli in noži ni več v naši fari, kot je bilo v navadi pred nedavnim časom. Pač pa se množijo razne težke in lahke telesne poškodbe z motornimi vozili, ki so navadno najhujše, ker dobi največji del sunka ali udarca navadno glava s posledico pretresnih možgan, ki seveda po pretresu tudi pretresno mislijo, ali pa ene in iste stvari ne povedo dvakrat enako.

Da smo še toliko zdravi, nam pač gotovo koristijo razna zdravstvena predavanja, za katere higijenske oblasti res vzorno skrbijo.

TRZIC

Pogrebi. V nedeljo smo imeli dva pogreba, katera je spremljala cerkvena godba. — Ob 9 uri dopoldan je bil pogreb pok. ge. Petelinšek-ove. Soprog pok. je bil svojčas godbenik in je še vedno podporni član godbe. Zato je tudi njegovo pok. ženo spremljala godba na zadnji poti.

Popoldan ob treh je bil pa pogreb Janeza Grosa. Bil je star že blizu 80 let. Izučen je bil za usnarja. Nad 45 let je delal pri bivši tv. Karl B. Mally, nato je delal še 4 leta pri zadnjem „Runo“, od leta 1930 dalje pa je slabel in ni mogel več na delo. Trije njegovi sinovi se prav uspešno udeležujejo pri cerkvenem pevskem zboru in tudi na našem odru jih pogosto vidimo. Pokojnega Janeza pa bodo obravnali njegovi nekdanji tovariši usnarji še v trajnem spominu. N. p. v m.

Na dan Sv. Antona smo pokopali dobro znana tesarskega mojstra Antona Stritrah iz Bistrice. Od naporenega svojega poklica si je nakopal potom prehlada neozdravljivo bolezen, ki ga je spravila pod zemljo. Njegovim izrekamo iskreno sožalje!

V znamenju občinskih zborov se je nahajalo naše mesto preteklo soboto in nedeljo. V soboto 19. t. m. zvečer so imeli občni zbor gasilci. Nekateri se trudijo za to, da bi gasilci dobili godbo na pihala. Vprašanje je prišlo na dnevni red tudi pri tem občnem zboru. Večina je bila pa mnenja, da iz raznih razlogov ni primerno ustanavljati svoje godbe, posebno, ker ne dopuščajo finančna sredstva in tudi ni primernih moči na razpolago, zlasti ne godbenikov. Zato je občni zbor z veliko večino zavrnil predlog, da bi se ustanovila godba.

Občni zbor podružnice SPD se je vršil v nedeljo 20. t. m. v prostorih „Hotela Pošte“. Ker pa ni bil občni zbor pravilno sklican, zato ni mogel pravno-veljavno sklepati. Kljub temu, da ni bil pravilno sklican, je ob precej veliki udeležbi članstva podpredsednik otvoril občni zbor, ki se je vršil nekako dve uri. V redu je šlo samo do volitev predsednika. Posamezni funkcionarji so podali svoja poročila. Ves čas je bila živahna, deloma tudi burna debata. Ko je prišlo do volitev in je bil takorekoč predsednik že izvoljen, so pa začeli nekateri iskati malenkosti. Navzočnemu članu so ugovarjali češ, da nima pravice predlagati in glasovati, ker nima poravnane članarine, na kar je ta izjavil, da se bo pritožil na pol. oblast, češ, da občni zbor ne more veljavno sklepati, ker ni bil sklican po pravilih SPD čl. 15. Vsled tega se je moral občni zbor zaključiti in se sklicati nov občni zbor po preteku treh tednov.

Prav bi bilo, če bi sklicatelji vse to vprašanje pravočasno proučili in bi se jim tak slučaj ne dogodil. Sicer pa so glede takega razvoja razna resna ugibanja, ki hočejo, da se uveljavi planinstvo in tujski promet, pa čeprav to komu ne bi bilo morda prav.

Šprememba posesti. V soboto 19. t. m. je bila prodana na dražbi hiša I. B. Mally. Kupil jo je Mehle Konrad, čevljarški mojster v Trziču.

„Peterčkov poslednje sanje“ so že dvakrat napolnile dvorano „Našega doma“. Igra se ponovi še v tretjič v nedeljo 27. t. m.

NAKLO

Prošnja. Trkamo na usmiljena srca, da prihite na pomoč družini, ki se nahaja v skrajno bednih razmerah. Mati nevarno bolna, oče tudi bolehen, otrok polna hiša, sredstev in zaslužka pa od nikoder. Darove v denarju in naravnih sprejemah dobrodelni odsek Marijine družbe v Strahinju pri Pšcu in v Naklem v kaplaniji. Lahko pa tudi naravnost družini. Lepo prosimo!

Akcija za elektriko v strahinjski cerkvi. V preteklem letu je bilo v podružnični cerkvi v

**Za neveste
vsa kuhinjska posoda, je-
dilno orodje, vse za go-
spodinjstvo**

**Hlebš
Kranj
Velik popust
slike, okvirji, ogledala,
steklenina, porcelan**

Strahinju 116 sv. maš, gotovo rekordno število, odkar podružnica obstoji. Podelilo se je v njej nad 1000 sv. obhajil. Udeležba je vedno zelo lepa, celo v poletnem času, ker se vrši božja služba vedno v ljudem všečni uri. Zato se zdaj govori o tem, da bi Strahinjeci napeljali v cerkev elektriko, ne za okras, marveč za razsvetljava, po zgledu podružnične cerkve na Okroglem. Kajpada je tam pokojni posestnik Janez Kalan v oporoki določil primerno vsoto. Strahinjeci so vedno dobri in radodarni za svojo cerkvico, bodo radi doprinesli nekaj žrtev, da vsaj v svoji cerkvi ne bodo v temi... Proračun ne presega 1000 din. Zelimo, da bi započeta akcija ne zmrznila! Naj jo vzamejo v roke dekleta iz Marijine družbe, kar bo najbolj primerno in zanesljivo in se bo tudi gotovo obneslo. Saj so oskrbele že toliko stvari, v zadnjem času tudi nove prte za vse tri oltarje.

ŠKOFJA LOKA

„Deseti brat“ na odru Društvenega doma nas je v nedeljo zelo zadovoljil. Predvsem naj omenimo Vikota v vlogi Martinka, dalje Tineta v vlogi Piškava, Trdinčka v vlogi Dolfeta, pa Lovrota v vlogi Krjavlja, ki je pač njegova vloga, v vsem ga moramo pohvaliti, le pri pripovedovanju, kako je „morski škrat“ šel po morju, ga je nekam v smeh gnalo, pa še druge vloge kot Miha v Kvasu, Segva v Venclu, Janez v Benjaminu, pa dekleta kot Manca, Franca, sploh so vsi dobro rešili svoje in le prosimo, dajte na odru domačnosti in pa veselja. Le krepko in vstrajno naprej. **Bog Vas živi!**

Odbor za evharistični kongres za mestno župnijo se je določil pretekli teden od vseh naših organizacij. V njem so gg. župnik Podbevšek, kaplan Demšar, Tavčar, Planina, Oman, Finžgar in Sink. Ti so prevzeli dolžnost, da se vrše predavanja in prireditve, da se postavi na primernem kraju spominski križ in da se omogoči našim župljanom v čimvečji številu in kar lažje udeležiti se vseh prireditev kongresa v Ljubljani. Da bodo zmogli to prevzeto nalogo, vsem župljanom priporočajo v molitev!

Led. V Vincarjih na Tajnetovem travniku je sedaj, ko je vse zamrznjeno, polno življenja. Gospodar in najeti lomijo led, vozniki ga hite odvažati v ledenice, vmes pa se mladina drsa z drskalkami, na smučkah ali pa v čevljih. Naši smučarji pa so letos prevzeli delo za poravnavanje krtin po naših travnikih in bregovih.

Težave obrtnikov. Pretečeni teden se je oglasila pri šefu davčne uprave deputacija škofjeloških obrtnikov in razložila težki položaj svojih članov. Vsled previsokih javnih dajatev bo prišel naš obrtnik v popolno revščino in če se v zadnjem trenutku ne zganejo v to poklicani faktorji, se bo zgodilo, da ne bo ne občina in ne država dobila več niti malih zneskov. Povdarjamo še ob tej priliki, da če nima naš kmet in delavec primernega zaslužka, ga tudi naš obrtnik nima. Če je danes toliko delavcev prezposeljenih in če naš kmet ne more niti svojih pridelkov po takih nizkih cenah prodati, potem je vsakemu jasno, da tudi naš obrtnik ne zasluži takih tisočakov kot ga sodijo, temveč je prav tiho zadovoljen če z svojo družinico prav v skromnem pretolče leto. Če pa je kaka bolezen, pa zapoje na vse strani „pu“.

ŠENCUR

Res lepo presenečenje smo doživeli na predstavi igre „V Goliških plazovih“. Občinstvo je napolnilo dvorano in je ves čas pozorno zasledovala razvoj s tolikim trpljenjem preizkušene ljubezni Hribarjeve Cilke do njenega Matevža s Koroškega. Igravci so se uveljavili v svojih vlogah. Njih igra je izvirala iz globin doživljanja, ki se je izražalo zlasti v ubrani skladnosti besede z gibi. Nastopi so bili dovršeni in prepričevalni, miselnost na mestu in poglobljena, za kar gre velika zasluga režiserju, ki je izkoristil vse dane možnosti, da je bila uprizoritev podana in stvarni, življenja polni podobi. Tako je zelo lepo uspela prva narodna igra po dolgi dobi zastalega javnega dela v Senčurju.

Velik plen tatu. Tukajšnja grobarica Marijana Dacar je hranila v domači omari večjo množino denarja. Nikoli ni zmanjkalo iz nje niti „nežke“, v začetku predzadnjega tedna pa je žena z največjim strahom opazila, da ji je predrzen lopov odnesel iz predala kar 2500 Din v bankovcih. Storitcu so na sledu in upajo, da ga bodo kmalu prijeli.

Smrt. Preteklo soboto je umrla Marija Naglič, užitarica v Voklem, rojena 20. januarja 1855 v Praprotni polici, župnija Velesovo. — Prav na svoj 80. rojstni dan je ležala na mrtvaškem odru. Mnogo je trpela na tem svetu, zdaj je prosta spon odhitela k Očetu.

Sodobna. Hčerka je pripravila vse potrebno, da bi zamesila novo peko. Vse je šlo lepo v redu, le moka je bila premrzla, zato jo je mlada gospodinja postavila k peči, da se ogreje. Med tem je zapustila sobo. Ko se je vrnila, ni bilo o moki več sledu. Izginila je.

Na svečnico ob pol 8 zvečer uprizore Hrastjani v Ljudskem domu v Senčurju gledališko predstavo „Ljubavi cvet je zamorjen“. V nedeljo 3. februarja ob 3 popoldne je ponovitev za okoličane. Ker je drama imela doslej pri vseh uprizoritvah tako sijajne uspehe, pri nas pa jo zaigrajo poslednjič, že danes opozarjamo na prireditve.

ZG. PIRNIČE

Ze nekajkrat smo se oglasili, pa smo še bolj nepoznani, čeprav zavzema naša vasica svoje mesto tik ob Šmarni gori. Skromna je, a vendar darežljiva, kadar je treba dati. Navadno nismo zadnji, v prve vrste se pa tudi ne postavljamo radi; tako v sredini nekje tičimo. Kakih posebnih reči tudi nočemo vselej obešati na zvon. Včasih pa hočemo povedati vsaj to, kar nas tišči. Casi so hudi, potrebe so silne, a nekateri jih ne čutijo, ker so se podali v zimsko spanje, drugi se stiskajo ob peči ter se tolažijo z zlatimi upi kralja Matjaža. Ostali se pa bavijo z gospodarskimi vprašanji, ki jih ni tako enostavno izvesti. Prejšnje čase nam je trda predla za elektrifikacijo, kočno se je uredilo v polno zadovoljstvo. Zdjaj bi prišel na vrsto vodovod, a se nam zdi tako, kakor psičku, ki laja v luno, ki je ne more doseči. Obremenjujejo nas pa še razna vprašanja; o njih se pomenimo drugič.

Kaj bi rekli na to? Pretekli teden je med vožnjo na vlaku nekdo vprašal prijateljsko svojega znanca, kako je kaj s pripravo na evharistični kongres. Fant je pobesnel ter s svojim krikom spravil skoraj vse navzoče pokonci. — Vendar pa mu je drugi gospod zagodel tako, da je moral osramočen na plan. — Ni nam treba dosti prmišljavati, odkod veje ta strupeni veter. Fant, le pameten bodi, da ti prej ali slej ne bo slaba pela!

BREZJE

Srebrno poroko bosta obhajala tu 7. febr. gostilničar in zemljak Janez Rozman in Agata r. Alijančič z Brezja št. 45.

Slovesna zlata poroka bo pa že prej v nedeljo 3. februarja pri deseti maši. Praznovala jo bosta s svojimi veselimi potomci zemljak Lovrenc Vilfan in Marija r. Sitar z Dobrega polja št. 5. Cerkevni obred bo izvršil hišni prijatelj p. Norbert Sušnik. Pred 50 leti ju je pa poročil v župni cerkvi v Mošnjah takratni župnik Franc Kumer, Zorčev iz Kranja. Na dan slovesnosti jima bo še dohre 3 mesece manjkalo do skupnih 150 let. Naj ju smrti angel še nekaj let pusti v sveti skupnosti. — Naj koj omenim, da bosta v mošenjski župniji letos v jeseni še 2 zlati poroki, ena iz Mošenj, druga pa še iz Vrbenj.

MOSNJE

Križ v spomin na kongres. Naši fantje so se odločili, da bodo na otoškem griču postavili visok mecesnov križ in imeli tu tudi spomin na Kalvarijo.

VODICE

Razne novice. Iz vseh strani Gorenjske prinaša „Gorenjec“ razna zanimiva poročila, samo iz Vodice še nismo slišali ničesar, kot bi se ne zgodilo nič važnega, kar bi zanimalo Gorenjčeve bravce. — Toda temu ni tako. Novic je dovolj, le skromni smo in ne pripovedujemo radi, kar nas nihče ne vpraša. — Zadnje čase zasledujemo sicer skromno gibanje v dvorani cerkvene doma. V kratkem sta bili dve skioptični predavanji in sicer 8. decembra o lurskih čudežih in 1. jan. o Marijinem življenju, združeno z

Mlakarjevo veseloigro „Nevesta iz Amerike“. — Za pustno nedeljo pa se menda pripravljata Slehernik. Morda bo kdo menil, da Slehernik ni primeren za pustno nedeljo, toda mi menimo, da je zelo prav, da resni postni čas pričnemo že na pustno nedeljo. — Tudi cerkvena knjižnica prav živahno deluje. Le malo prepozno je letos pričela poslovati. Na razpolago so prav lepe in zanimive knjige pripovedne vsebine. Tako torej ne pogrešamo preveč knjig prosvetnega društva, ki razpadajo zapečateni v omari in glasno kriče o potrebi obnove društva v prid narodne prosvete.

Iz občine. Včasih slišimo prav razburljivo glasovo iz občinske posvetovalnice in g. župan mora včasih s težavo miriti razburjene duhove. Nekateri g. županu celo groze, da ga ne bodo v prihodnje več volili. G. župan jih pa navadno zavrne: „Namesto petnajst vas bo troje sedelo v občinski upravi!“

Boj. Gibanje „Boja“ je vedno živahnejše. — Razvija se v močno organizacijo. Le proti osr. odboru v Ljubljani ima zelo napeta ušesa.

SELCA

Novo društvo. V nedeljo 20. jan. se je v Krekovem domu ob obilni udeležbi vršil ustanovni občni zbor društva „Narodna prosveta“, dovoljena z odlokom ministrstva prosvete št. 41.076 z dne 23. novembra 1934. Prečitala so se pravila novoustanovljenega društva, izvolil se je tudi odbor, ki je s tem prevzel vodstvo prosvetnega dela. Seveda je potrebno, da tudi drugi vneto in intenzivno sodelujejo, posebno mladina, ki je najbolj potrebna izobrazbe in prosvete. Zato pa vsi živahno na delo za visokimi cilji krščanske prosvete!

Igra. Za nedeljo 3. febr. nam pripravljata Galska četa v Selcih šaloigro Vražji Rudi. Kdor se hoče od srca nasmejati in za nekaj ur pozabiti težave življenja, naj pride popoldne ob 3 v Krekov dom. Vloge so v rokah dobrih, izvežbah in igravcev, ki nam jamčijo za dober uspeh.

Smrtna kosa. Komaj smo v soboto 19. jan. pokopali najstarejšega farana, 90 letnega Franceta Sušnika, imamo ž spet dva mrliča. Umrli sta Janez Vidmar iz Vopolj in Helena Mohorič iz Njvice, tako da imamo v novem letu že 7 mrličev v fari. Poletni tri mesece ni nobeden umrl, zdaj nam pa bela žena kar nič ne prizanaša.

RETEČE

Cerkveno petje. V tej zadevi smo prejeli sledeče pojasnilo: Neki dopisnik se je obregnil ob naše cerkveno petje. Ker pa poročilo ni povsem resnično, prosim, g. urednik, da bi priobčili tale popravek: Ni res, da bi pri nas ne bilo pevcev; še prav dobrih pevcev imamo nekaj, in če bo potrebno, tudi še lahko dobimo drugih. Seveda so tudi pri nas pevci, ki za vsako malenkost zapuste zbor. Kakšno je pa petje, je pa najboljši dokaz to, da so prav z malimi izjemami skoraj vsi župljani plačali do novega leta orgnistovsko službo. Da bo pa petje popolnejše in bi bilo le v korist cerkvene petja, naj se še drugi pevci pridružijo zboru. Ne razdirati, ampak graditi!

PREDDVOR

„Radikalna kura“ je naslov burki s petjem v 3 dejanjih, katero uprizori gledališko in pevsko društvo v Ljudskem domu za petindvajsetletno staroste tukajšnih igralcev, kateri nastopi v glavni vlogi Ožbalta Bombeka. Igra se uprizori dvakrat, in sicer na svečnico in v nedeljo 3. febr. obakrat ob 5 uri popoldne. Smeha bo dovolj. Dvorana bo kurjena. — Opozarjamo pa na točen začetek predstave. Vstopnice se že dobe v predprodaji v Ljudskem domu pri Vinkotu.

Pošta se seli. Tukajšni poštni urad, ki se je nahajal v Matijevi hiši, prenese ta teden v občinsko hišo nasproti šole.

Samo Din 143.—

Št. 995. Elegantna KROM zapestna ura s finim pravim švicarskim Anker kolesjem, v kamnih tekoča

Din 143.—

Št. 996. Ista s svetlečim kazalnikom in kazalci **Din 164.—**

Št. 912. Žepna ura Anker Remontoir, prvi švicarski stroj, lepo obhiše, zelo dobra **Din 35.—**

Št. 913. Ista z radium svetlobnim kazalnikom in kazalci **Din 45.—**

Triletno pismeno jamstvo. Nikak riziko. Zamenjava dovoljena, tudi se vrne denar. **Čenik zastoj in poštnine prosto.**

H. Suttner, Ljubljana 9

Lastna protokolarna trgovina ur v Švici.

**Gospodarstvo
Položaj lesne trgovine**

Sedanji vladi se mora pohvalno priznati, da se trudi na vseh poljih zboljšati položaj našega gospodarstva. Prvi predpogoj zboljšanja bo izboljšanje denarnega obtoka, znižanje obrestne mere in pridobitev primernega kredita za razvoj trgovine. Največjo težo našega težkega gospodarstva položaja čuti vprav lesna trgovina. Pritisk cen na les je tak, da se doseže danes pri tesanem lesu (trami) komaj 30 odstotkov, pri rezanemu lesu komaj 38 odstot. predvojnne vrednosti. Cene lesa so pa zaradi tega tako padle, ker so cene za obdelavo lesa in sploh režijske cene okoli 10 odstot. nižje, kakor so bile leta 1928, ko je bila najbolj ugodna konjunktura za lesno trgovino, železniške tarife pa so bile celo povišane l. 1930. Ležarinski pristo-

ri, katere rabi vsak lesni trgovec, so še vedno 6 do 15 Din za kvadr. meter letno, kakor je pač lega prostorov. Poleg tega mora plačevati lesna industrija poseben prispevek za uporabo banovinskih in državnih cest. Vse to vpliva na znižanje cen. Največ pa znižujejo cene našega lesa neugodne trgovske pogodbe z državami, kamor se izvažata naš les. V največji meri pride za naše kraje v poštev Italija, ki nam je nena doma lani 1. aprila zvišala carino za rezan les od prejšnjih 9 lir za 1000 kg (t. j. 2 kub. m.) na 85 lir za 1000 kg. Pri tesanem lesu, kjer prej ni bilo carine, je istočasno vpejala carino 60 lir za 1000 kg.

Italija je sicer uvedla carino istočasno tudi za druge države v isti višini, pač pa je dala takoj razne ugodnosti tem državam. Tako n. pr. je dala Avstriji 45 odst. refakcije od plačane carine, tako da dobi vsak avstrijski izvoznik lesa v Italijo 20 lir pri kub. metru povrnjenih, poleg tega pa uživa še avstrijski les 20 odst. popust po italijanskih državnih železnicah. S tem se je spet znižala cena našega lesa, kajti če je hotel naš trgovec prodati les v gornjo Italijo, je moral znižati cene, da je bil konkurenčen avstrijskemu blagu. Zaradi velikih ugodnosti, ki jih uživa avstrijsko blago v Italiji, ni bilo mogoče vzdržati avstrijske konkurence in je zaradi tega skoraj popolnoma prenehal naš izvoz v severno Italijo.

Zanimiva bi bila statistika, koliko blaga se pošilja iz Slovenije preko Kranjske gore in Podbrda. Dvomimo, ako še 20 odst., odkar je bila uvedena italijanska carina, in še to, kar se je poslalo, se je poslalo na podlagi prejšnjih sklepov.

Močno pa se je povečal naš izvoz preko Sušaka in to za Srednjo in Južno Italijo. Ker je morska vozna jako poceni, ni v te kraje konveniralo avstrijskemu blagu potom železnice.

Močno pa se forsira tukaj bosansko blago, ki se prodaja po jako nizkih cenah, tako da tukaj niti ruska konkurenca ni vzdržala in se je precej zmanjšal uvoz ruskega blaga v Južno Italijo in to vsled tega, ker je bila cena tako nizka, da Rusi niso krili niti voznine in režije. Ravno nizke cene so bile povod, da je italijanska vlada uvedla visoke carine in s tem dosegla povišanje cen v notranjosti države na višino italijanskih leta 1930.

Zaradi teh težkih razmer na lesnem tržišču priporočamo, da se kolikor mogoče omeji sekanje naših gozdov, ker je cena za stoječ les tako nizka, da je za vsakogar res škoda. Sekati danes kakršenkoli les, če ni ...no prisiljen; kdor le more, naj zato hrani svoje gozdove, ker cene v bodoče ne bodo mogle biti še nižje kot so danes.

Upamo, da bo prizadevanju naše vlade uspelo, da bomo z državami uvoznicami dosegli za naš les boljše trgovske pogodbe, oziroma dosegli vsaj ugodnosti, katere uživajo druge države pri svojem izvozu lesa v Italijo.

Upajmo, da se bodo znižale naše železniške tarife ter se zboljšale naše denarne razmere in s tem bi se naravno zboljšale cene našega lesa, ki je ena glavnih točk v izvozu in najboljša narodna bogastvo Slovenije.

UREDIMO LESNO TRGOVINO!

V zvezi z našim zadnjim poročilom o lesnem trgu pri nas navajamo nekaj misli za zboljšanje slovenske lesne trgovine; saj je les naš glavni izvozni predmet. Z ozirom na to, da je naša nova vlada g. Jevtića napovedala remediuro v notranji upravi, predlagamo, da bi naše merodajne oblasti v Beogradu izvedle sledeče želje: Uverenja naj se izdajajo kot je resnična dnevna cena, ne pa kot je bila praksa do sedaj, da je bila cena na uverenjih po 30% višja kot pa resnična. S tem bodo odpadle tudi številne sitnosti pri finančnih oblasteh. — Naj se enkrat uredi trgovska pogodba z Italijo tako, da ne bi bili preveč zapostavljeni za našo sosedo Avstrijo. Državna lesna podjetja naj se upravljajo s trgovskega vidika, ne pa iz eksploatijskega vidika, ko se ne gleda na ceno na panju proti naši z 40% razliko. Ako se že hoče naš najbližji italijanski trg obiti, naj se osnuje možnost, da se pride lažje samostojno v Levanto in nižje na jug. Le tu bi nam bila možnost lažje vnovčiti naš les. Dalje naj se nam pusti potom Narodne banke prosto obračunavanje uvoženih tujih valut. Saj tukaj bi ne trpela Narodna banka itak nič. Železniške voznine so za eksport absolutno previsoke. Izvozne tarife se morajo znižati najmanj za 30%. Posnemati se mora naša morska tarifa, ki z lahkoto konkurira z italijansko, saj naša zastava veliko prevzame že v Trstu samem, posebno za Levanto in sev. Afriko.

NAPOVEDI ZA DAVEK

Skupno združenje obrtnikov v Kranju opozarja svoje člane, oziroma vse obrtnike, da morajo do 31. januarja t. l. vložiti vsi obrtniki, ki imajo svoja obratovališča v Kranju, in oni na deželi, če zaposlujejo več kot 2 (dva) pomočnika ali delajo s stroji, prijavo za pridobitino. Nujno jim svetujemo, da posvetijo napovedi največjo pozornost, da se jim ne bo predpisal previsok davek, ki ne bi bil v skladu z njihovim čistim dohodkom v letu 1934. V inte-

resu davčnih zavezancev samih je, da podpro svojo napoved z vsemi razpoložljivimi dokazi.

Torej malim obrtnikom zunaj mesta Kranja ni treba vlagati prijav za pridobitino.

Do 31. januarja t. l. se morejo vložiti tudi prijave o doseženem poslovnem prometu v letu 1934 in o dohodkih, ki so podvrženi plačilu davka na rente.

SKOFJELOSKI TRG

Tržne novice. Prašiče plačujejo največ po Din 7, — v več slučajih pa še ceneje. Meso pomujajo kmetje po hišah goveje po Din 7,—, prašičje in telečje po Din 10,—. Fižol se dobi koks po Din 2,— do Din 2,50, krompir je bil odposlan šele 1 vagon, vse še čaka po kletih na kupca.

ZIVINSKI TRG V KRANJU

Naši čitatelji so prav zadovoljni s tem, da jim poročamo o živinskem trgu. Kolikor bo mogoče, bomo radi ustregli tej želji.

Zadnji ponedeljek je bila kupčija bolj mirna in so cene ostale pač iste. Lepi prašiči se prodajo še vedno od 7—8 Din. Treba je vedeti, da je prava cena le doma, ne pa na trgu. Kdor ima res lepo blago, zve kupec zanj in ga kaj hitro kupi in plača po vrednosti. Ni pa vse blago enako vredno, zato je težko poročati o pravi ceni. Lepo blago — lepa cena, slabše blago — slabša cena. Upati je, da se cene živine kakor tudi prašičev dvignejo, kar bo seveda tistim, ki jih imajo še za naprodaj, všeč.

Zitni trg. Tedenca je čvrsta. Cena pšenice se je precej zvišala, ter notira franko nakladalna postaja bačka Din 125,— do Din 130,— za 100 kg. V zvezi s tem so se dvignile tudi cene moki. Nekateri mlini so vstavili obrat, ker ni dovolj ponudb za pšenico od strani producentov. Računa se vsled tega z nadaljnjim zvišanjem cen pšenice in moki.

Kupčija s koruzo je zelo živahna, vendar so cene ostale neizpremenjene.

Krompir: Cene so se nekoliko zvišale. Vendar vsled prehude zime v južnih krajih ni bilo mogoče poslati tja slovenskega krompirja. Za februar se pričakuje veliko povpraševanje po našem krompirju „Oneidoveu“.

Spirit. Pod to besedo prejemo povpraševanja naših prijateljev, kaj je na raznih govoricah o razsežnem tihotapstvu špirta v naši okolici. Ker so se tozadevno res neke vršile preiskave, ki niso zaključene, nismo mogli nič gotovega zvedeti. — Znano je le, da kranjski in radovljski okraj konzumirata špirta toliko, kakor nikjer drugje v banovini. Samo v Kranju je prispelo v letu 1934 nad 43.000 litrov špirta. Cuditi se je, da naš rod tako zastrupljanje prenese. Vidi se, da so Gorenjci bolj trdni kakor se misli.

Gasilstvo

Sodobna gasilska služba. Tako je naslov knjigi, ki jo je spisal Janez Furlan, bivši poveljnik ljubljanskih poklicnih gasilcev. Knjiga bo izšla v februarju in bo prva slovenska knjiga o gasilstvu ter nujno potreben priročnik ne le za vse naše gasilske čete, marveč za vsakega, ki kakorkoli sodeluje v našem gasilstvu. Vsebina bo zelo bogata in razdeljena na 20 poglavij. Knjiga izide v samozaložbi pisca v februarju 1935 v obsegu okrog 200 strani (16x21 cm), bo bogato ilustrirana, tiskana na fin papir, odlično opremljena in vezana v platno. Pri naročilu pred izidom (v subskripciji) ji je cena 50 Din, pozneje bo veljala 60 Din. Opozarjamo vse, ki se zanimajo za gasilstvo, da knjigo takoj naroče pri piscu Janezu Furlanu, mest. uradniku, Ljubljana, Poljanski nasip 16/IV, ker je naklada omejena.

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil svojo brivnico iz hiše g. Rohrmanna v hišo g. Zupanca, Savski breg 13. Vsa brivska dela za dame in gospode bom izvrševal točno in solidno po starih cenah. — Priporočam se

Štefan Osojnik

brivec za dame in gospode

Pozor! Sveče!

Cenjenemu občinstvu vljudno sporočam, da imam za svečnico veliko zalogo voščenih sveč in zvitkov (vaksštekelcov). V zalogi imam vedno vsakovrstne sveče. — Nadalje dobite pri meni edno sveže slaščice, čokolado in bombone na drobno in debelo. — Priporočam se

Peter Faletič pri „Klandru“
slašičar in medicar

KRANJ JENKOVA 6

Najprimernejša darila Vam nudi priznana solidna tvrdka

B. RANGUS, zlatar, Kranj

Uradi, javni lokali, tovarne in c. tvrdke — zanimajte se za stenske ure Reform. Brez navijanja in električnega toka. Točne informacije in vpogled v trgovini.

Usnjarska in čevljarska zadruga

„Runo“

r. 3. 30. 3. v Tržiču
priporočam sledeče lastne in zato najcenejše izdelke:

ovčine v raznih barvah,
kozine za pletene sandale
usnje za površnike,
boks, ševro, juhtovino,
galanterijsko usnje itd.
Obiščite nas!

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglaših se plača 0:50 D. Najmanjši znesek je 6 D.

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporočam Viktor Tonejc tapetnik, v hiši g. F. Ažmana.

Ugodna prilika. Zaradi preureditve gledališkega odra se prodajo dobro ohranjene kulise za nizko ceno. Naslov se poizve v upravi Gorenjca. Star baker, medenino in cink ter pločevino kupuje „Kovina“, Kranj.

Industrijski in obrtniški lokali odnosno skladišča v sredini Kranja se dajo v najem. — Ponudbe na Tehnični biro, Ljubljana, Nunska 17.

SVEČE

za novi oltar v župni cerkvi kakor tudi drugih vrst dobite v bogati izbiri v svečarni

FR. ŠINK - KRANJ

nasproti župne cerkve. — Prepričajte se o dobri kvaliteti in nizki ceni!

ŽENINI vse za vas in NEVESTE po ugodnih cenah

PRI KOVINA
KRANJ železnina

Po konkurenčni ceni

dobite močno in lepo izdelane smučarje, gozjarje, vse sportne čevlje kakor tudi najfinejše čevlje za ples le pri znani domači tvrdki

Andr. Černilec

KRANJ — KOKRIŠKO PREDM. ŠT. 40

Vse čevlje napravim tudi po meri. Sprejemam vsa popravila. — Pridite in se prepričajte!

Ves svet je pod Vašo streho s Philips radio aparatom

katerega Vam dobavlja na mesečne obroke

Typo 961 A po Din 115,—
„ 940 A „ „ 165,—
„ 836 A „ „ 265,—

B. ŠINKOVEC
KRANJ, Glav. trg

„SUPER-INDUCTANCE“

PHILIPS
RADIO

Največja radio industrija sveta.

